

ЦЕНТР ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА
Національної академії наук України
і
Українського товариства охорони пам'яток
історії та культури

ШОСТІ ЗАРЕМБІВСЬКІ ЧИТАННЯ

*Матеріали
Шостих Всеукраїнських
Зарембівських наукових читань
“Українське пам'яткознавство:
сучасні проблеми та тенденції”,
присвячених 70-річчю від дня народження
доктора історичних наук С.З Заремби,
м. Київ,
18 квітня 2017 р.*

КИЇВ
Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК
2017

УДК [930.2+069](477)(06)
ББК 63.3(4Укр=Укр)
Ш-79

Рекомендовано до друку

Вченою радою Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК
(протокол № 4 від 25 квітня 2017 р.)

Рецензенти:

Гуржій О.І., доктор історичних наук, професор
Луняк С.М., доктор історичних наук, професор

Шості

Ш-79 Зарембівські читання : Матеріали Шостих Всеукраїнських Зарембівських наукових читань «Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції», присвячених 70-річчю від дня народження доктора історичних наук С.З. Заремби (м. Київ, 18 квітня 2017 р.) : Зб. наук. пр. / Титова О.М. (гол. ред. кол.), Бесов Л.М., Гріффен Л.О. [та ін.] : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. – К. : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2017. – 256 с.
ISBN 978-966-8999-85-7

У збірнику розміщені матеріали Шостих Всеукраїнських Зарембівських наукових читань «Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції», присвячених 70-річчю від дня народження доктора історичних наук С.З. Заремби. Матеріали висвітлюють коло проблем, пов'язаних із вивченням і збереженням історико-культурної спадщини в Україні на сучасному етапі.

Видання розраховане як для фахівців: істориків, археологів, пам'яткознавців, музеєзнавців тощо, так і для широкого загалу читачів – усіх, хто цікавиться пам'яткознавством, пам'яткоохоронною справою, музеєзнавством, історією і культурою України в цілому.

УДК [930.2+069](477)(06)
ББК ББК 63.3(4Укр=Укр)

ISBN 978-966-8999-85-7

© Центр пам'яткознавства
НАН України і УТОПІК, 2017
© Автори статей (тексти), 2017

З М І С Т

MEMINISSE MAGISTER

<i>Гоменюк В.М.</i> Шості Зарембівські читання, присвячені 70-річчю від дня народження доктора історичних наук Сергія Захаровича Заремби.....	3
<i>Новікова-Вигран О.С.</i> С.З. Заремба – історик, пам’яткознавець	7
<i>Бичковська Г. М.</i> С.З. Заремба – засновник українського наукового пам’яткознавства.....	9
<i>Мицик Ю.А.</i> Спогади про Сергія	14

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПАМ’ЯТКОЗНАВСТВА І МУЗЕЄЗНАВСТВА

<i>Титова О.М.</i> Сучасні виклики у пам’яткоохоронній сфері	18
<i>Гріфпен Л.О.</i> До питання про класифікацію пам’яток історії та культури..	25
<i>Сенченко Н.М.</i> Виховний потенціал церковних пам’яток в умовах інформаційного суспільства.....	30
<i>Копил М.А.</i> Державне управління в сфері охорони культурної спадщини. Сучасний етап	37
<i>Горькова А.О.</i> Пам’ятники Середньої Наддніпрянщини періоду незалежної України.....	42
<i>Мокроусова О.Г.</i> Найменування пам’яток архітектури – шлях проти знеособлення міста	49

ПАМ’ЯТКОЗНАВСТВО І МУЗЕЄЗНАВСТВО В ПЕРСОНАЛІХ

<i>Федусь Д.М.</i> Роль П. М. Добровольського у проведенні XIV Всеросійського Археологічного з’їзду в Чернігові.....	56
<i>Перепелиця А.І.</i> Священик Олексій Єримович – дослідник старожитностей Чигиринщини (1873-1937 рр.)	61
<i>Щербань А.Л.</i> Михайло Дяченко – невідомий пам’яткознавець 1920-х–початку 1930-х років	68

ІСТОРІЯ ТА ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ ПАМ’ЯТКОЗНАВСТВА І МУЗЕЄЗНАВСТВА

<i>Бартош А.С.</i> Приклад збереження у XVIII ст. унікальної пам’ятки XV ст. Історія та сьогодення	72
<i>Кукса Н.В.</i> Пам’яткоохоронні заходи на Чигиринщині в 20-х роках XX ст. ..	80
<i>Хоменко П. П.</i> Історія Києво-Введенського монастиря.....	85
<i>Філіпова Г.В.</i> Оборонні проекти Києва напередодні та під час Північної війни 1700–1721 років	89
<i>Шиян Л.М.</i> Власники Вишневеця та їх роль у розвитку Вишневецької резиденції	96
<i>Зозуля С.Ю.</i> Грецький квартал у Ніжині як пам’ятка містобудування	102
<i>Шамраєва А.М.</i> Переяслав-Хмельницький за генеральними планами XVII–XX ст. До історико-архітектурного опорного плану міста	120
<i>Павлова О.І.</i> Історія створення Луганського краєзнавчого музею	132
<i>Жуковський М.П.</i> Правове забезпечення пам’яток козацької доби Нікопольського краю в 1950–1980-х роках	136

Шості Зарембівські читання

<i>Приймак В.В.</i> Городища скіфського часу Дніпровського Лівобережжя у працях фахівців зі слов'яно-руської археології (остання чверть ХХ – початок ХХІ ст.).....	142
<i>Принь О.В.</i> Пам'яткоохоронна діяльність Всеукраїнського археологічного комітету при ВУАН 1929 року (загальний огляд).....	155
<i>Принь М.О.</i> Виставка досягнень археологічної науки України за 1918–1928 рр. в рамках святкування ювілею ВУАН.....	159
<i>Захарченко С.М.</i> Комплекс двору селянина гребінника Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» в контексті проблем збереження та використання етнографічних пам'яток.....	164
<i>Ликова О.Г.</i> Роль приватного колекціонування у сучасному музейництві (на прикладі однієї колекції кераміки).....	171
<i>Ванжула О. М.</i> Спасо-Преображенський собор – храм-музей Чернігівського державного архітектурно-історичного заповідника.....	177
<i>Абрамова І.В.</i> Печі кінця ХІХ – початку ХХ ст. в експозиції музею «Будинок митрополита» Національного заповідника «Софія Київська».....	189
<i>Лупаренко Г.В.</i> Кулемет Дегтярьова-Шпагіна крупнокаліберний як пам'ятка науки і техніки.....	194
<i>Марченко І.Я.</i> Стан вітчизняної практики в аспекті музейної кліматології у першій половині ХХ ст.....	202
<i>Науменко В.В.</i> Державне та місцеве регулювання розвитку Києва ХVІІІ – початку ХХ ст.: адміністративний розподіл та заселення території міста.....	214
<i>Тимів І.М.</i> Відображення боротьби українського й польського народу з османськими й ординськими наїздами в польському образотворчому мистецтві ХІХ ст. (матеріали до каталогу).....	233
<i>Ідрісов Д.І.</i> Київська фортеця і київська топоніміка.....	245

Шості

Ш-79 Зарембівські читання : Матеріали Шостих Всеукраїнських Зарембівських наукових читань «Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції», присвячених 70-річчю від дня народження доктора історичних наук С.З. Заремби (м. Київ, 18 квітня 2017 р.) : Зб. наук. пр. / Титова О.М. (гол. ред. кол.), Бесов Л.М., Гріффен Л.О. [та ін.] : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. – К. : Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2017. – 256 с.
ISBN 978-966-8999-85-7

У збірнику вміщені матеріали Шостих Всеукраїнських Зарембівських наукових читань «Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції», присвячених 70-річчю від дня народження доктора історичних наук С.З. Заремби. Матеріали висвітлюють коло проблем, пов'язаних із вивченням і збереженням історико-культурної спадщини в Україні на сучасному етапі.

Видання розраховане як для фахівців: істориків, археологів, пам'яткознавців, музеєзнавців тощо, так і для широкого загалу читачів – усіх, хто цікавиться пам'яткознавством, пам'яткоохоронною справою, музеєзнавством, історією і культурою України в цілому.

**УДК [930.2+069](477)(06)
ББК ББК 63.3(4Укр=Укр)**

Наукове видання

ШОСТІ ЗАРЕМБІВСЬКІ ЧИТАННЯ

Матеріали

Шостих Всеукраїнських Зарембівських наукових читань
«Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції»,
присвячених 70-річчю від дня народження
доктора історичних наук С.З. Заремби
(м. Київ, 18 квітня 2017 р.)

Збірник наукових статей

Упорядкування, комп'ютерне складання *Г.М. Бичковської*

Художнє оформлення, редагування *В.М. Гоменюк*

*За точність уміщених у даному збірнику фактів,
цифр, датування і цитат відповідальність несе
автор (автори) відповідної статті*

Підписано до друку 22.05.2017 р.
Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 14,88.
Обл.-вид. арк. 19,62. Наклад 100 прим.
Зам. № 1408.

Видавець

Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 2429 від 07.02.2006 р.)
м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 19
тел./факс: +380-44-2807879, e-mail: m-center@ukr.net

Виготовлювач

ПП Лисенко М.М.
16600, м. Ніжин Чернігівської обл., вул. Шевченка, 20,
тел. +380(4631)90995
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 2776 від 26.02.2007 р.